

รายงานการรับคณะกลุ่มวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ กรมศิลปากร
ณ ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ โครงการพัฒนาตอยตุง (พื้นที่ทรงงาน)

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงราย

วันพุธที่ 11 กันยายน 2562

1. ข้อมูลคณะ

ที่มาและความสำคัญ	- หนังสือจากกลุ่มวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ กรมศิลปากร เรียนถึงผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2562 - ผู้เข้าศึกษาดูงานเป็นกลุ่มวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ กรมศิลปากร
วัตถุประสงค์	- เพื่อศึกษาดูงานเรื่องการทำการกระจายแบบญี่ปุ่น เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการทำวิจัยการผลิตกระจายและนำความรู้ไปใช้ในการซ่อมแซมโบราณวัตถุที่อยู่ในการดูแลของกรมศิลปากร - เรียนรู้การสร้างงาน สร้างอาชีพ ในพื้นที่โครงการพัฒนาตอยตุง
ระดับเนื้อหา	- ระดับความสำคัญ 3 คะแนน (เป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพที่จะมีความร่วมมือกันได้ในอนาคต) - ระดับวัตถุประสงค์ 2 คะแนน (มีความสนใจเฉพาะเรื่อง การทำการกระจายแบบญี่ปุ่น เพราะนำไปปรับใช้กับงานอนุรักษ์ ซ่อมแซมโบราณวัตถุ และมีความสนใจในเรื่องงานสิ่งแวดล้อม โซลาร์เซลล์) คะแนนรวม 5 คะแนน
องค์ประกอบ	- นำโดยคุณนราชัย แซ่ฮึง นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ น.ส.กฤติยาพรรณ ทองคณา ทองคณารักษ์ นักวิทยาศาสตร์ และเจ้าหน้าที่กรมศิลปากร 2 ท่าน รวมเป็น 4 ท่าน
เจ้าหน้าที่รับคณะ	- ผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวกของมูลนิธิ : นายถวิล คำเสาร์ นายปฏิภาณ ไชย - วิทยากรประจำสถานที่เรียนรู้ : นางสาวเสาร์ นานแสง นายพงศ์พัฒน์ เนาว์ชมภู
แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	- คณะชำระค่าใช้จ่ายเอง

2. กำหนดการคณะ

กลุ่มวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ กรมศิลปากร ณ โครงการพัฒนาออยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงราย วันพุธที่ 11 กันยายน 2562

การเรียนรู้กระบวนการพัฒนาตามตำราแม่ฟ้าหลวงฯ

การพัฒนาขั้นอยู่รอด เน้นการเข้าถึงและพัฒนาระบบพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต ได้แก่ น้ำ ดิน ป่า สาธารณูปโภค และสาธารณสุข พร้อมๆ กับกิจกรรมพัฒนาเพื่อลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ด้วยการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพสุจริต เพื่อให้คนในพื้นที่มีรายได้เพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค ไม่บุกรุกทำลายระบบนิเวศเพิ่มขึ้น และเริ่มบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมโดยชุมชนเอง

การพัฒนาขั้นพอเพียง เน้นการเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าทางการผลิตและบริการ เพื่อคนในพื้นที่ มีรายได้และการออมที่มั่นคง สามารถปลดหนี้ได้บางส่วนหรือทั้งหมด มีการศึกษาสูงขึ้น รู้สิทธิและหน้าที่ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ และชุมชนร่วมกันบริหารจัดการเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ

การพัฒนาขั้นยั่งยืน เน้นการส่งเสริมและพัฒนาให้คนมีภูมิคุ้มกัน มีหลักประกันในชีวิต มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ชุมชนมีระบบจัดการระบบนิเวศอย่างยั่งยืน และที่สำคัญ คือ ชุมชนคิดเป็น ทำเป็น สามารถสานต่อแนวคิดการพัฒนา แก้ไขปัญหาและพัฒนาต่อยอดด้วยตนเอง รวมทั้งแบ่งปันความรู้ภายในชุมชนและถ่ายทอดให้คนภายนอกชุมชนได้

วันที่ 11 กันยายน 2562

เวลา 08:00 - 09:00 น. คณะเดินทางถึงศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ โครงการพัฒนาออยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย

เวลา 09:00 - 12:00 น. ศึกษาดูงานศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

"ครั้งแรกก่อตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์ฝึกอาชีพด้านหัตถกรรม เป็นพัฒนาขั้นกลางน้ำ โดยการสร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้ที่มั่นคง พอเพียง โดยการต่อยอดจากภูมิปัญญาเดิมของชาวบ้าน และเสริมในสิ่งที่ขาด โดยการให้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานเหมาะสมกับการทำงาน ตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอน ที่สำคัญคือผลิตภัณฑ์ต้องออกแบบตามที่ถูกค้าหรือตลาดต้องการ และชาวบ้านเองจะได้เรียนรู้การทำงานจากการปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง เป็นการพัฒนาทักษะความชำนาญเพิ่มขึ้นไปอีกด้วย ซึ่งประกอบไปด้วยโรงงานทอผ้า เย็บผ้า โรงงานกระดาษสา โรงครัวกาแฟและโรงงานเซรามิก"

เวลา 12:00 - 13:00 น. รับประทานอาหารกลางวัน ร้านโอปอ

เวลา 13:00 - 15:00 น. ศึกษาดูงานศูนย์คัดแยกขยะ และโรงเซรามิก

เวลา 15:00 - 16:00 น. ออกเดินทางไปยังสนามบินเชียงราย เพื่อเดินทางกลับ โดยสวัสดิภาพ

*** กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

3. ประเด็นคำถาม-ตอบ ระหว่างศึกษาดูงาน

Q : SE คืออะไร

A : Social Enterprise (ธุรกิจเพื่อสังคม)

Q : นักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษาขอโครงการฯ มีเงื่อนไขผูกมัดไหม หรือเป็นทุนการศึกษาฟรี

A : เงื่อนไขในการได้รับทุนการศึกษา คือ 1.ต้องสอบติดมหาวิทยาลัยก่อน 2.เป็นคนในพื้นที่โครงการพัฒนาอยตุงฯ หรือเป็นบุตรหลานของเจ้าหน้าที่โครงการฯ ระหว่างเรียนจะมีเก็บชั่วโมงร่วมกิจกรรมหรืองานของโครงการฯ เพื่อสัมผัสการทำงานของโครงการฯ เมื่อเรียนจบก็ต้องกลับมาทำงานที่โครงการฯ ระยะเวลา 2 ปี

Q : การช้อนกระดาศาสนาตอนนี้มีแต่รุ่นป้าๆแม่ๆที่อายุมาก ในอนาคตจะมีรุ่นใหม่มาสานต่อหรือไม่

A : ทางโรงงานก็มีเคยคุยกันเรื่องปัญหาที่อยู่ ก็มีการให้คนรุ่นใหม่มาทดลองช้อนกระดาศาสนา แต่ก็ยังไม่ได้ดีเท่าป้าๆแม่ๆ เพราะการช้อนกระดาศาสนานั้นต้องใช้คนที่มีชำนาญ และเชี่ยวชาญ ในการช้อนกระดาศาสนา

Q : การเก็บกระดาศาสนาที่ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์แล้ว เมื่อเก็บไว้นานๆจะเกิดความชื้น เป็นเชื้อราหรือไม่

A : ที่นี้มีห้องเก็บผลิตภัณฑ์ที่ครอบคลุมความชื้น ถ้าเป็นกล่องก็จะเป็นเชื้อราจุดเล็กๆเหมือนเป็นสนิม แต่ถ้าเป็นกระดาศาสนาก็ไม่เป็น

Q : การจ่ายค่าตอบแทนพนักงานโรงงานกระดาศาสนาจ่ายอย่างไร

A : จ่ายเป็นรายเดือน มีจ่ายตามการจ้างงานทั้ง รายวัน รายเดือน ค่าแรงขั้นต่ำวันละ 315 บาท

Q : กาแฟอาราบิก้ากับกาแฟโรบัสต้า มีรสชาติเหมือนกันหรือมีความแตกต่างกันอย่างไร

A : มีรสชาติที่แตกต่างกัน ทั้งเรื่องของความเข้มข้น ความหอมละมุน

Q : น้ำเสียส่วนใหญ่ที่มำบำบัดมาจากโรงงานอะไร และน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วเอาไปใช้อะไรต่อ หรือปล่อยผ่านชุมชนมีปัญหาไหม

A : น้ำเสียส่วนใหญ่จะมาจากโรงงานย้อมสี และโรงงานกระดาศาสนา น้ำที่บำบัดแล้วจะนำไปรดต้นไม้ตามข้างทางในโรงงาน โดยระบบท่อน้ำหยอด

Q : แผงโซลาร์เซลล์ ปกติมีการทำความสะอาดอย่างไร และบ่อยแค่ไหน

A : ถ้าตามแผนการทำความสะอาดแผงโซลาร์เซลล์ 6 เดือนครั้ง แต่ที่ตอยตุงยังไม่เคยทำความสะอาดเลย

Q : เคยได้ยินเรื่องสารเคลือบแผงโซลาร์เซลล์ ซึ่งคุณสมบัติจะช่วยไม่ให้เกิดคราบจากน้ำขังที่ทำให้ประสิทธิภาพของโซลาร์เซลล์ผลิตไฟฟ้าต่ำลง ลักษณะเหมือนใบบัว ที่โดยฝนจะไม่ติดเป็นคราบ

A : ไม่เคย ถ้าทางคณะจะแนะนำ ทางส่วนงานสิ่งแวดล้อม ด้านพลังงานทดแทนก็ยินดีทดลองได้

next step : ทางคณะ (คุณมุก) จะประสานงานกับ ดร.ศรชล ทีมงาน สวทช. แล้วนัดหมายเดินทางมาที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ เพื่อดูพื้นที่ติดตั้งโซล่าเซลล์ และพูดคุยเรื่องการส่งสารเคลือบแผงโซล่าเซลล์ให้ทางโครงการฯได้ทดลองใช้

4. ภาคผนวก

ฟังบรรยายภาพรวมของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ

ฟังบรรยายเกี่ยวกับความเป็นมาของโรงงานกระดาษสา

ทดลองชิ้นกระดาษสา

บรรยายการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและพูดคุยแลกเปลี่ยน

5. ประเมินผลการศึกษาดูงาน

รายงานผลการประเมินความพึงพอใจ

คณะกลุ่มวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ กรมศิลปากร

วันที่มาศึกษาดูงาน : วันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2562

ศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

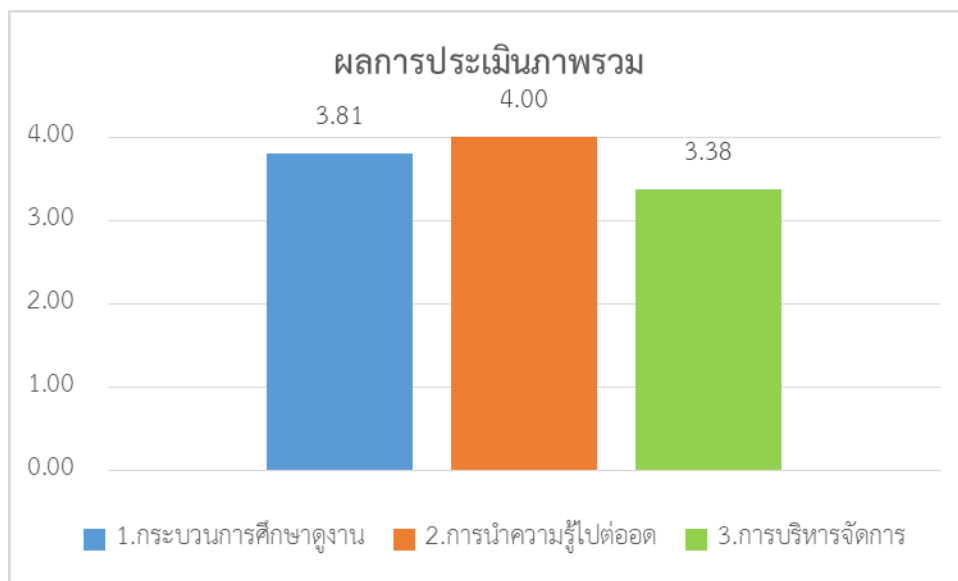
1. จำนวนผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน : ผู้มาศึกษาดูงาน 4 คน เป็นหัวหน้างาน อาจารย์ ผู้ช่วยวิจัย และเจ้าหน้าที่จากกลุ่มวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ กรมศิลปากร

หมายเหตุ: ผู้ตอบแบบประเมิน 4 คน (100% ของจำนวนผู้มาศึกษาดูงานทั้งหมด เป็นเพศชาย 1 คน (25%) เพศหญิง 3 คน (75%) ทั้ง 4 คนไม่เคยมาศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาดอยตุงฯ

2. ผลการประเมินความพึงพอใจจากคณะดูงานในด้านต่าง ๆ

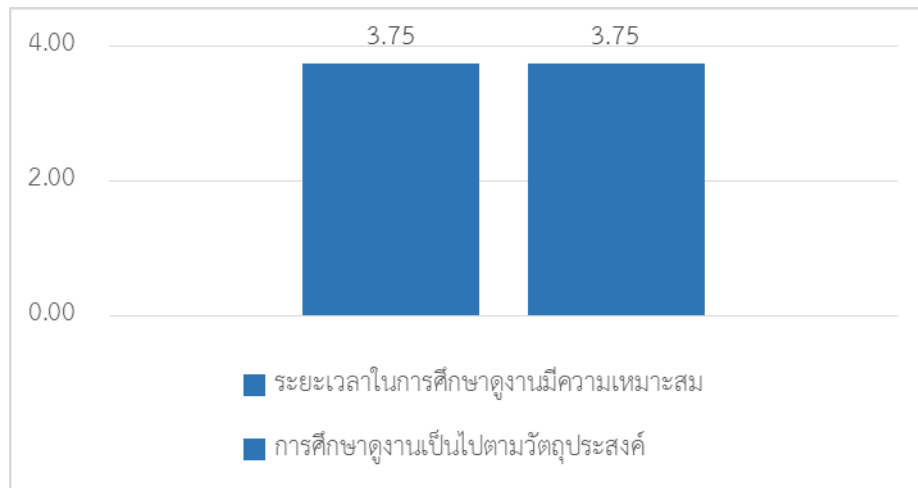
(กำหนดระดับความคิดเห็นดังนี้ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = มาก 4 = มากที่สุด)

2.1 การประเมินผลภาพรวมเฉพาะด้าน 3 ด้าน คือ กระบวนการศึกษาดูงาน การนำความรู้ไปต่อยอดและการบริหารจัดการ พบว่า การนำความรู้ไปต่อยอด มีค่าคะแนนมากที่สุด คือ 4.00 รองลงมา คือ กระบวนการศึกษาดูงาน 3.81

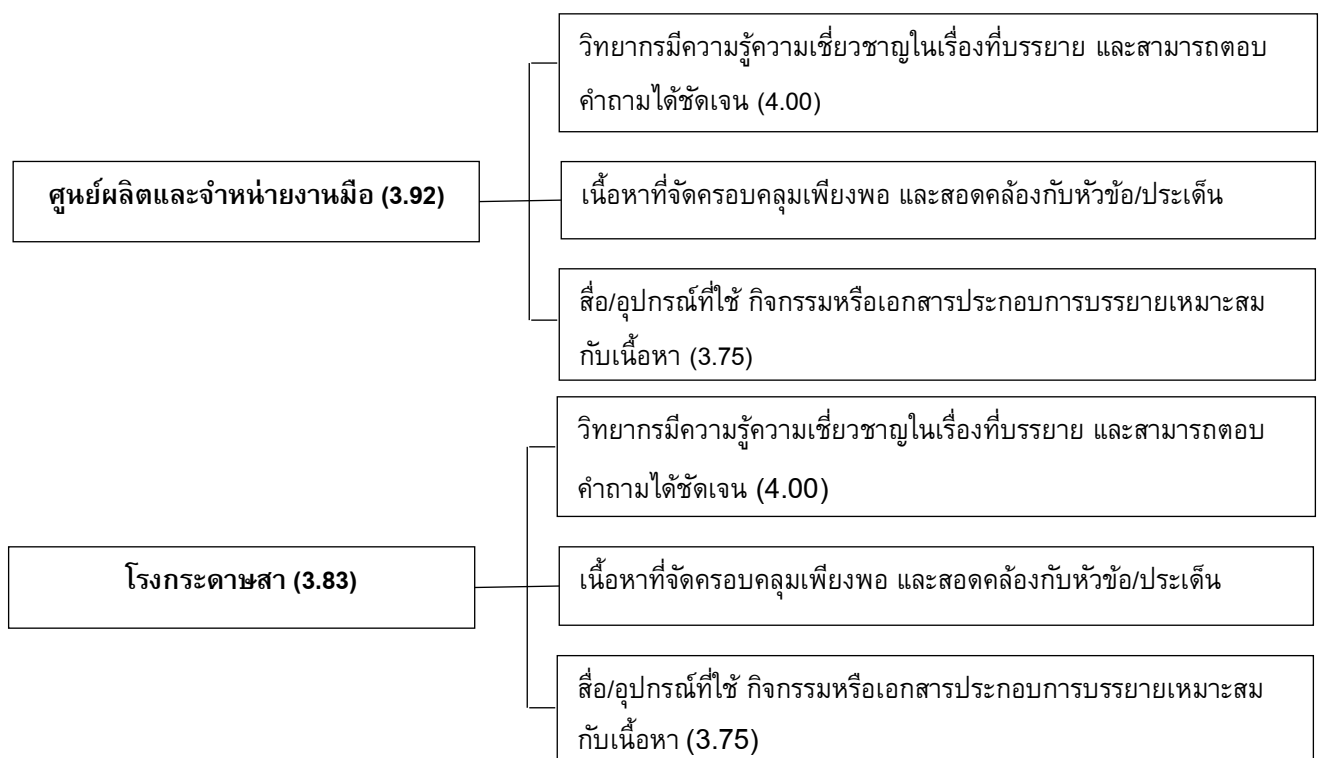

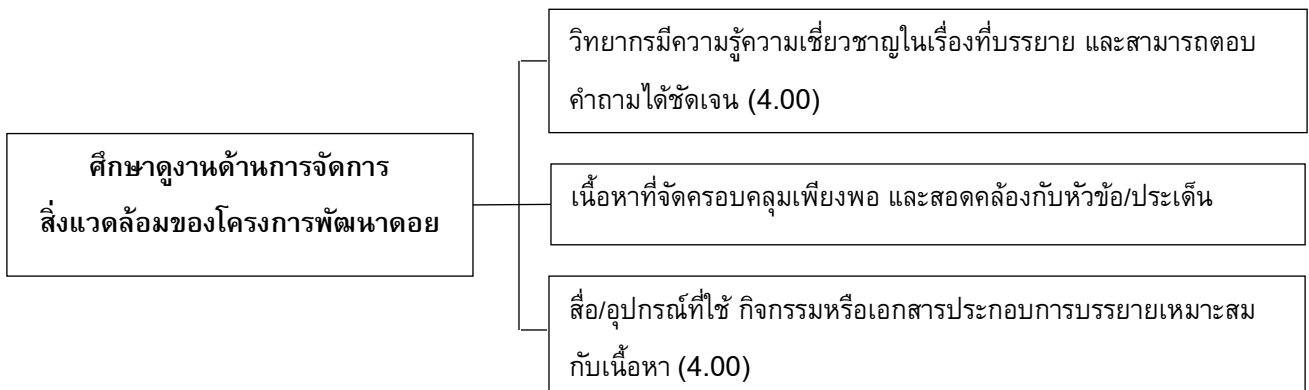
2.2 ผลการประเมินแยกตามประเด็น

(1) ภาพรวมการศึกษาดูงาน พบว่า เรื่องระยะเวลาในการศึกษาดูงาน และการศึกษาดูงานตรงตามวัตถุประสงค์ในเรื่องการทำกระดาษสาแบบญี่ปุ่น เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการทำวิจัยการผลิตกระดาษสา และนำความรู้ไปใช้ในการงานการซ่อมแซม มีค่าคะแนนเท่ากับ 3.75

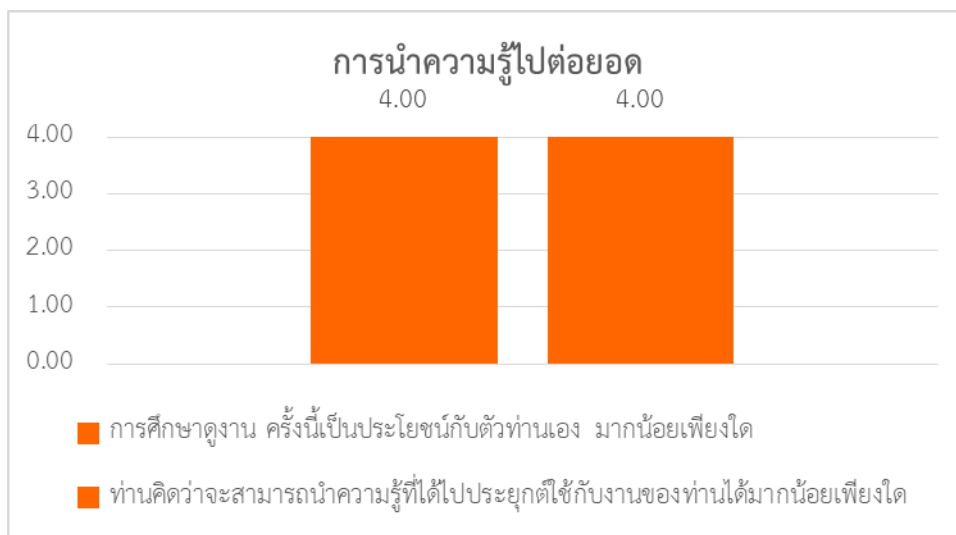
(2) ผลการประเมินแต่ละสถานที่ศึกษาดูงาน โดยประเมินใน 3 หัวข้อ คือ 1.วิทยากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่บรรยาย และสามารถตอบคำถามได้ชัดเจน 2. เนื้อหาที่จัดครอบคลุมเพียงพอ และสอดคล้องกับหัวข้อ/ประเด็น 3. สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้ กิจกรรม หรือเอกสารประกอบการบรรยายเหมาะสมกับเนื้อหา

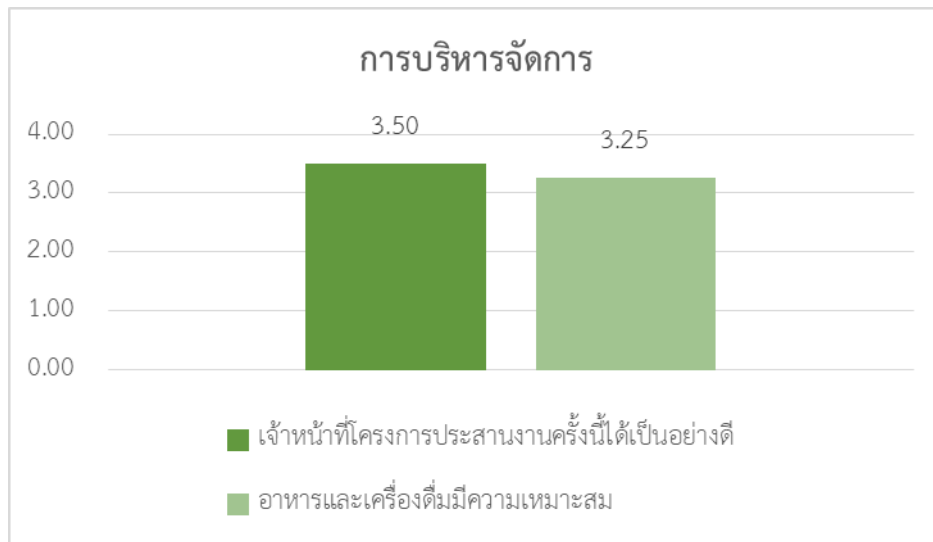

(3) ด้านความคาดหวังในการศึกษาดูงาน พบว่า ผู้เข้าร่วม 100% (4 คน) เห็นว่าการศึกษาดูงานครั้งนี้ตรงตามความคาดหวังในระดับ 4 เพราะ 1. ได้ความรู้ในหลายๆ ด้านไปประยุกต์ใช้กับงานประจำและชีวิตประจำวัน 2. ได้ความรู้และสามารถนำกลับไปประยุกต์ใช้การงานวิจัยได้

(4) ด้านการนำความรู้ไปต่อยอด ผู้เข้าร่วมเห็นว่าการศึกษาดูงานครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับงาน มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.00

(5) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า เรื่องเจ้าหน้าที่โครงการประสานงานได้เป็นอย่างดี มีค่าคะแนนมากที่สุด 3.50 รองลงมา คือ อาหารและเครื่องดื่ม 3.25

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ทางโครงการมีความพร้อมในการอบรมดีแล้ว